

Naturvård
Lars Furuholm

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET FALLDALEN, ÅRJÄNGS KOMMUN

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som avgränsas på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Naturreservatet har den avgränsning som framgår av bifogad karta och med de gränser som slutligen utmärks i fält. Beslutet gäller från och med den tidpunkt då upphävandet av det befintliga naturreservatet vinner laga kraft.

Reservatets namn är Naturreservatet Falldalen.

Upphävande av gällande beslut

Med stöd av 7 kap 7 § första stycket i miljöbalken upphäver länsstyrelsen det beslut om bildandet av Naturreservatet Falldalen som fattades med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:808) den 18 maj 2009 (dnr 511-278-05). Upphävandet kan dock inte ske förrän det nya beslutet om reservatsbildning enligt ovan vunnit laga kraft.

Syfte med reservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden och att bevara och nyskapa den värdefulla naturmiljön i området.

Falldalens naturreservat bildas med syftet att:

- bevara den värdefulla livsmiljön boreal naturskog
- bevara de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer i gynnsamt tillstånd
- strukturer som till exempel död ved och gamla grova träd ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.
- typiska arter och strukturer för dessa skogstyper ska ha ett gynnsamt tillstånd.

Syftet uppnås genom att inget skogsbruk bedrivs i området. Områdets orördhet bibehålls genom att exploatering och arbetsföretag i området förhindras.

2013-06-11

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla.

Föreskrifterna gäller inte för reservatsförvaltaren och dennes personal i samband med utförande av de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med reservatet, samt den uppföljning som anges för reservatet, i enlighet med de skötsel- och uppföljningsplaner som gäller för reservatet.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen en skötselplan (bilaga 3).

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det i naturreservatet förbjudet att:

1. bedriva någon form av skogsbruk samt ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle
2. bedriva täkt och annan verksamhet som förändrar områdets ytformer som att schakta, tippa, gräva, dika eller anordna upplag
3. dra fram mark- eller luftledning
4. uppföra byggnad eller annan anläggning
5. använda eller sprida kalk, gödselmedel eller växtnäringssämnen
6. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel
7. framföra fordon, exempelvis cykel, traktor, snöskoter eller terränghjuling (s k fyrhjuling)

Föreskriften A1 gäller inte för röjning av pass under förutsättning att naturvärden inte påverkas negativt och att åtgärden sker i samråd med reservatsförvaltaren.

Föreskrifterna A1, A2 och A7 gäller inte för användning och underhåll av de traktorvägar som berör områdets västra del (se bilaga 2).

Föreskriften A7 gäller inte för uttransport av större vilt i samband med tillåten jakt under förutsättning att fordon med lågt marktryck (älgdragare eller liknande) används så att skador på mark och vegetation undviks. Föreskriften gäller inte heller fordonstrafik på den befintliga skogsbilvägen i reservatets västra del.

2013-06-11

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång:

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. gränsmarkering av reservatets yttergränser
2. anläggande av parkeringsplats
3. uppsättande av informationstavla
4. anläggande, utmärkning och underhåll av led
5. undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i reservatet i övrigt

(gäller även markägare och innehavare av särskild rätt).

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det i naturreservatet förbjudet att:

1. samla in ryggradslösa djur, t ex skalbaggar, snäckor och fjärilar,
2. samla in mossor, lavar och vedsvampar,
3. skada eller ta bort död ved såsom lågor, torrträd och torra grenar,
4. utan länsstyrelsens tillstånd i näringssyfte organiserat utnyttja området, samt för skolor och institutioner att regelmässigt utnyttja området för att utföra vetenskapliga eller andra undersökningar,
5. framföra fordon annat än på den befintliga bilvägen fram till parkeringsplatsen,
6. elda annat än på anvisad plats.

Föreskriften C3 gäller inte för passröjning under förutsättning att inte naturvärden påverkas negativt och att åtgärden sker i samråd med reservatsförvaltaren. Föreskriften C5 gäller inte för uttransport av större vilt i samband med tillåten jakt under förutsättning att fordon med lågt marktryck (älgdragare eller liknande) används så att skador på mark och vegetation undviks. Föreskriften gäller inte heller för körning med skogsmaskiner på de två befintliga körvägarna som berör västra delen av området (se bilaga 2) i samband med skogsbruk utanför reservatet.

I samband med vetenskapliga undersökningar kan Länsstyrelsen meddela undantag från ordningsföreskrifterna under C. Till vetenskapliga undersökningar räknas bl. a. den del av länsstyrelsens regionala miljöövervakning som utförs i samråd med naturvårdsförvaltningen samt undersökningar inom ramen för uppföljning av åtgärdsprogram för enskilda arter.

Länsstyrelsen beslutar att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder ikraft tre veckor efter den dag författningen utkommit från trycket i länets författningssamling. Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller dessa föreskrifter omedelbart efter ikraftträdande, även om de överklagas.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen en skötselplan.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Naturreservatet Falldalen
Län	Värmland
NVR-nr	2013560
Kommun	Årjäng
Lägesbeskrivning	Cirka 10 kilometer nordnordväst om Töcksfors
Församling/Socken	Töcksmarks socken
Topografisk karta	11B SV
Ekonomisk karta	11B 2e
Naturgeografisk region	28, Sydligt boreala kuperade områden
Fastighetsknutna rättigheter som reservatet berör	Östervallskogs Stom GA:1
Fastigheter	Anunderud 1:39 samt del av Anunderud 1:19
Areal	22,3 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen Värmland

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Ärendets beredning

Området uppmärksammades vid Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1995, där en koncentration av nyckelbiotoper och objekt med naturvärden noterades i området kring reservatet som bildades 2009. När ärendet var ute på remiss inkom önskemål från närliggande fastigheter att nyckelbiotoper på den marken också skulle lösas in varför reservatet nu utökats till drygt 22 hektar.

Remissinstansernas och sakägares synpunkter

Ägaren till den mark som i detta beslut tillförs reservatet har påpekat brister i utmärkningen av reservatet. Samtidigt påpekas att information saknas på den uppsatta tavlan vid parkeringen.

2013-06-11

Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

Länsstyrelsen och den berörde markägaren rättar till bristerna i utmärkningen i samband med att reservatsgränsen markeras. Informationsskylt sätts upp snarast.

**LÄNSSTYRELSENS MOTIVERING OCH
INTRESSEPRÖVNING****Beskrivning av omgivande landskap och reservatet**

Falldalen ligger i Töcksmarks socken i Årjängs kommun. Området, som är ca 22 hektar stort, ligger i den naturgeografiska zonen 28, Sydligt boreala kuperade områden. Området är kuperat, vilket ger en variation av naturmiljöer, med tallskog på bergåsarna, högstammig granskog nedanför och i botten av svackorna fuktiga dråg med inslag av alsumpskog. Delar av området har naturskogskaraktär med hög andel död ved och högt inslag av äldre träd, bl.a. asp.

Motiv till skydd

Genom ett omfattande och till övervägande delar rationellt skogsbruk har många biotoper minskat kraftigt i omfattning och sammanhängande skogsområden fragmenterats. För växt- och djurlivet viktiga strukturer och processer som var vanliga före ett aktivt brukande av skogen håller på att försvinna. Genom en reservatsbildning vid Falldalen bevaras en grandominerad äldre barrskog med bitvis högt inslag av äldre lövträd.

Området hyser ett antal signalarter, vilkas förekomst indikerar skyddsvärd skog. Bl.a. finns långfliksmossa, vågig sidenmossa, vedticka och gammelgranslav, vilka är arter som bl.a. förekommer i granskogar, samt aspgelélav, bårdlav och rävticka, vilka är arter som ofta förknippas med äldre asp. I området förekommer den rödlistade (VU) tretåiga hackspetten, en art som behöver döda och döende träd för sitt födosök.

Länsstyrelsen gör bedömningen att detta är ett skyddsvärt område vars naturkvalitéer endast kan bevaras genom att det undantas från skogsbruk och andra arbetsföretag som påverkar mark, flora och fauna. För de arter som är knutna till barrskogens sena successionsstadier med krav som inte tillgodoses i den brukade skogen, är ytterligare reduktion av biotopareal troligen förödande för deras långsiktiga överlevnad. Skogsbruk i de naturskogsartade bestånden skulle därför vara ett allvarligt hot mot bevarandet av den biologiska mångfalden i området.

2013-06-11

Motiv till upphävande av det gamla beslutet och skötselplanen

Genom att utöka naturreservatet och därmed arealen naturskog med ett område som idag hyser flera av de arter vars förekomst ligger till grund för den ursprungliga reservatsbildningen ökar möjligheterna till att långsiktigt skydda och utveckla den biologiska mångfald i området. Alternativet till att sammanfoga två närliggande områden med likartad skog vore att bilda ett nytt litet reservat i direkt anslutning till det gamla. Detta alternativ skapar administrativa problem för reservatsförvaltningen, särskilt som fler utökningar kan bli aktuella i framtiden.

Länsstyrelsen anser att sammanläggning av de två områdena är det mest ändamålsenliga alternativet och att det därför finns synnerliga skäl för att upphäva 1982 års beslut och att ersätta det med ett nytt beslut med samma syfte och föreskrifter som det ursprungliga.

Överensstämmelse med planer, internationella åtaganden, miljökvalitetsmål m.m.

Bildandet av naturreservatet Falldalen är en del i Länsstyrelsens arbete med att uppnå delmål 1 inom miljökvalitetsmålet "Levande skogar". Beslutet följer även riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden.

Beslutet bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt godtagbar användning av mark- och vattenresurserna enligt 3 och 4 kap. miljöbalken. Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken. Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen, enligt den information Länsstyrelsen fått av Sveriges geologiska undersökning (SGU).

Intresseprövning

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en vägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av reservatet och de inskränkningar som gjorts av markanvändningen är nödvändiga och att de inte går längre än vad som behövs för att uppnå syftet med reservatet. Länsstyrelsens ställningstagande i denna del har skett med tillämpning av proportionalitetsprincipen.

Upplysningar

Länsstyrelsen är enligt punkten A2 bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken, ansvarig för att bedriva tillsyn över reservatet. Särskild tillsynsman anlitas. I tillsynen ingår att övervaka att

2013-06-11

reservatsföreskrifterna följs. Enligt 29 kap. 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom området är till för att stärka den biologiska mångfalden ska vindfällan och stormskadad skog lämnas. Efter bildandet av naturreservat omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen. Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen är därför efter reservatsbildningen statens ansvar.

Hur man överklagar

se bilaga 6.

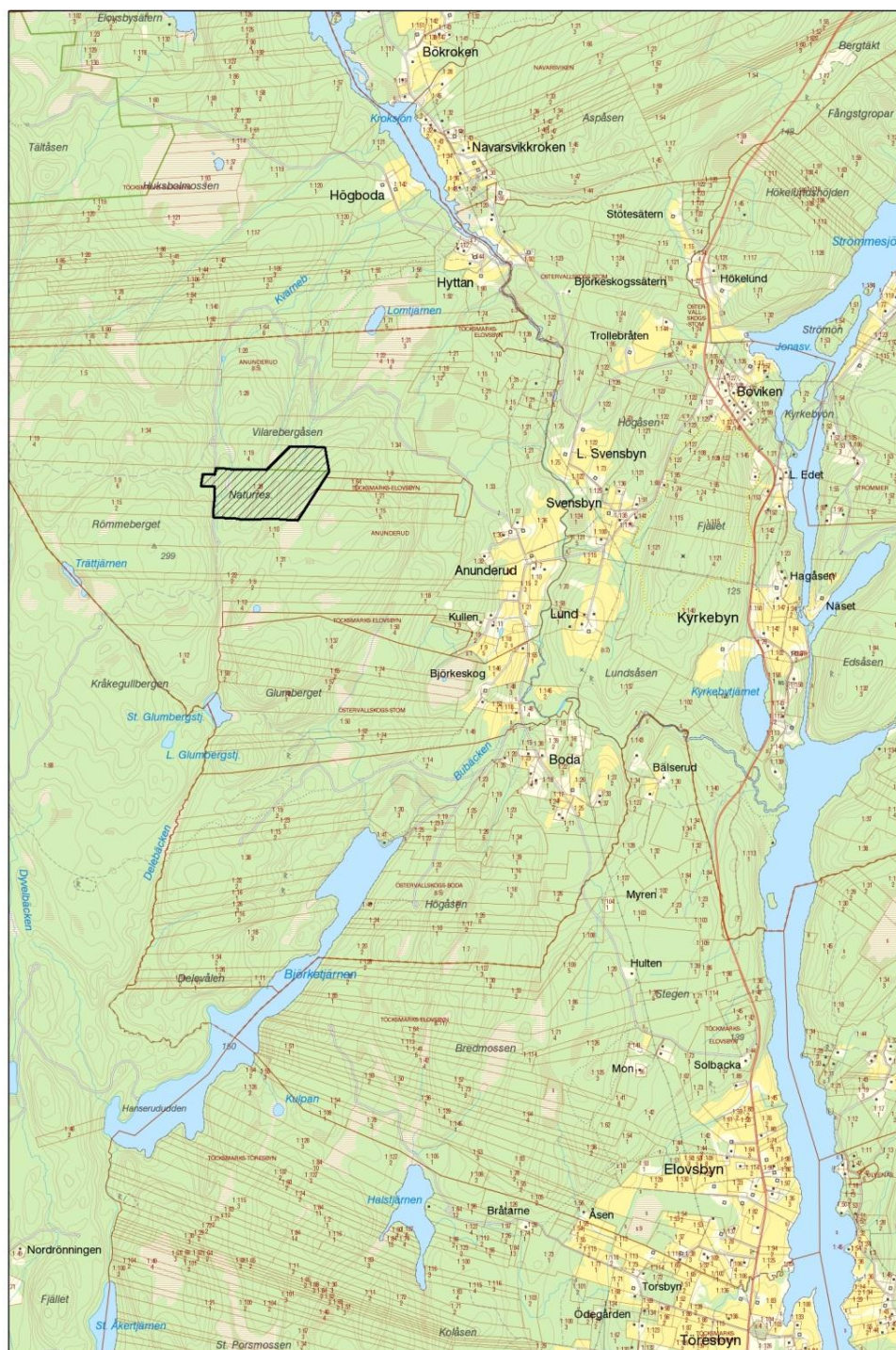
Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Kenneth Johansson. Föredragande har varit naturvårdshandläggare Lars Furuholm. I den slutliga handläggningen har även deltagit chefsjurist Lars-Ove Olsson, enhetschef Thomas Östlund, verksamhetschef Torben Ericson samt länsråd Björn Sandborgh.

Kenneth Johansson

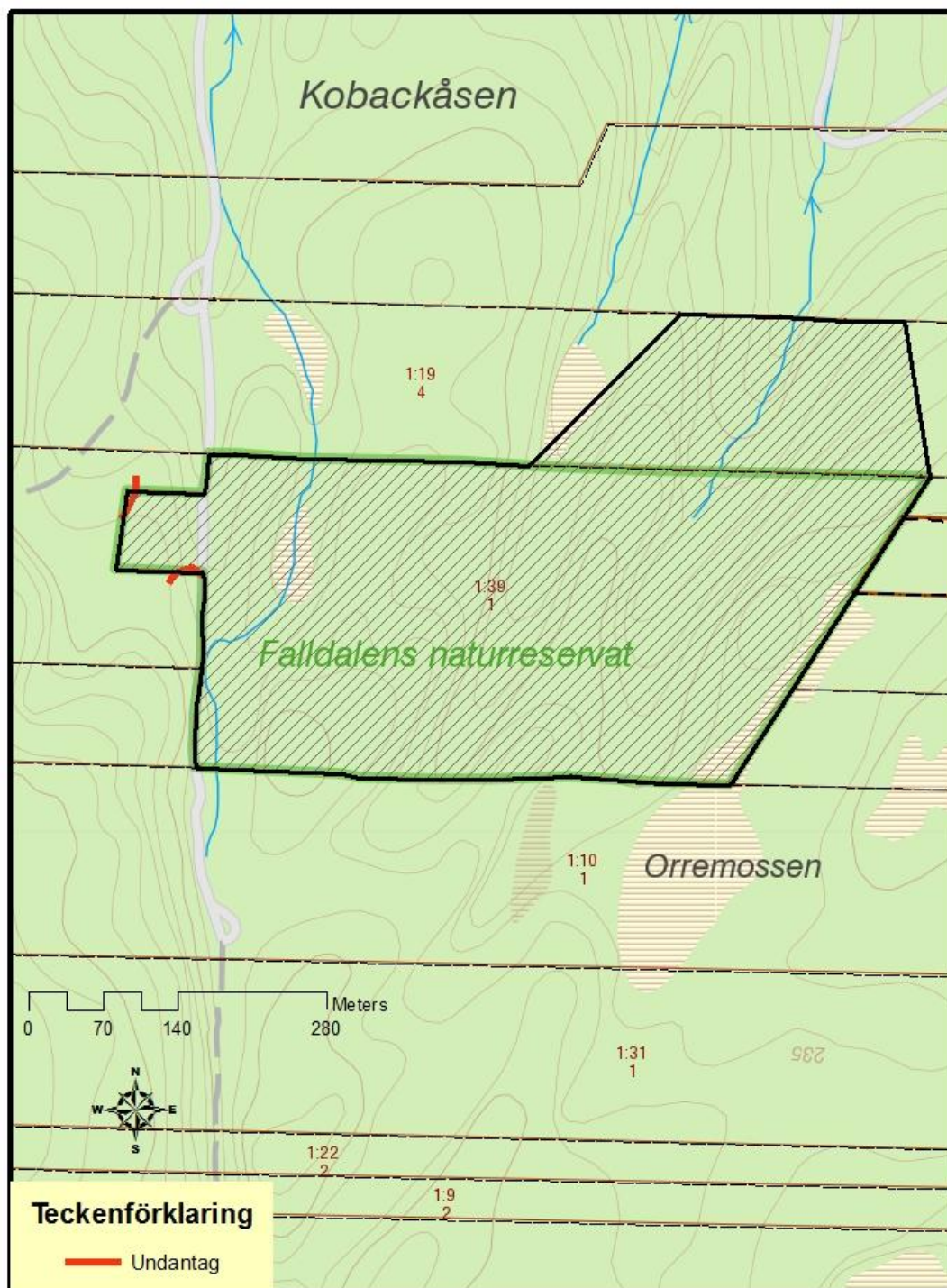
Lars Furuholm

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Områdesbeskrivning
5. Karta över de intrång som markägaren m fl förpliktigas att tåla
6. Hur man överklagar

Copyright Lantmäteriverket 2009, dnr 106-2004/188
Översiktskarta för naturreservatet Falldalen.
Skala 1:20000

Copyright Lantmäteriverket 2009, dnr 106-2004/188
Skötselområden i naturreservatet Falldalen. Skala 1:5000

Naturvård
Lars Furuholm

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET FALLDALEN, ÅRJÄNGS KOMMUN

1 SYFTET MED NATURRESERVATET

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden och att bevara och nyskapa den värdefulla naturmiljön i området.

Falldalens naturreservat bildas med syftet att:

- bevara den värdefulla livsmiljön boreal naturskog,
- bevara de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer i gynnsamt tillstånd,
- strukturer, som till exempel död ved och gamla grova träd, ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning,
- typiska arter och strukturer för dessa skogstyper ska ha ett gynnsamt tillstånd.

Syftet uppnås genom att inget skogsbruk bedrivs i området. Områdets orördhet bibehålls genom att exploatering och arbetsföretag i området förhindras.

2 BESKRIVNING AV BEVARANDEVÄRDEN

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Naturreservatet Falldalen
NVRnummer	2013560
Kommun	Årjäng
Markslag och naturtyper (ha): Skogsmark, varav Produktiv skogsmark	22,1 20,0
Total areal	22,1
Prioriterade bevarandevärden: Markslag Strukturer Arter	Boreal naturskog Död ved, äldre träd, asp Tretåig hackspett

2.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Området visar spår av skogsbruk.

2.3 Områdets bevarandevärden

2.3.1 *Biologiska bevarandevärden*

Grandominerad äldre barrskog med bitvis högt inslag av äldre lövträd. Området hyser ett antal signalarter, vilkas förekomst indikerar skyddsvärd skog. Bl.a. finns långfliksmossa, vågig sidenmossa, stor aspticka, vedticka och gammelgranslav, vilka är arter som bl.a. förekommer i granskogar, samt aspgelélav, bårdlav och rävticka, vilka är arter som ofta förknippas med äldre asp. I området förekommer den rödlistade (VU) tretåiga hackspetten, en art som behöver döda och döende träd för sitt födosök.

Många av naturvärdena kommer att utvecklas genom fri utveckling, t.ex. gynnas många kryptogamer av orördhet. Skogen har en brandhistorik och lövträden i området är ett spår av den. Vid brand skapas ytor där lövträden har lätt att etablera sig och de får ett försprång mot granen, som i ett senare successionsstadium konkurrerar ut lövträden. När området inte brinner kommer troligtvis andelen lövträd att minska samtidigt som andelen död ved ökar. Inom naturreservatet finns tre nyckelbiotoper samt ett naturvärdesobjekt.

3 SKÖTSELOMRÅDEN OCH ÅTGÄRDER

3.1 *Skötselområde 1, barrskog x 22,1 ha*

Området är kuperat, vilket ger en variation av naturmiljöer, med tallskog på bergåsarna, högstammig granskog nedanför och i botten av svackorna fuktiga dråg med inslag av alsumpskog. Delar av området har naturskogskaraktär med hög andel död ved och högt inslag av äldre träd, bl.a. asp. Inom området finns tre nyckelbiotoper och ett naturvärdesobjekt.

3.1.1 *Bevarandemål*

Området är opåverkat av modernt skogsbruk och har därför utvecklats till en sk naturskog med lång skoglig kontinuitet med gott om död ved. Fri utveckling genom orördhet och ostördhet är viktigt för skogens utveckling och bevarandet av områdets mångfald av djur och växter. Barnaturskog med minst 25 kubikmeter död ved per hektar inom 20 år samt inslag av äldre lövträd.

3.1.2 *Åtgärder*

Fri utveckling.

3.2 Skötselområde 2, friluftsliv

3.2.1 *Kvalitetsmål*

Parkeringsplats och informationsskylt ska finnas.
Reservatsgränsen ska vara markerad. Vandringsled kan anläggas om behov uppstår.

3.2.2 *Åtgärd*

Ingen. Parkeringsplats och informationsskylt finns i reservatet.
Reservatsgränsen kompletteras enligt detta beslut.

4. **Uppföljning**

4.1. *Uppföljning av skötselåtgärder*

Reservatsförvaltaren ansvarar för dokumentation av vilka åtgärder som genomförts, vem som utfört dem samt när de genomförts.

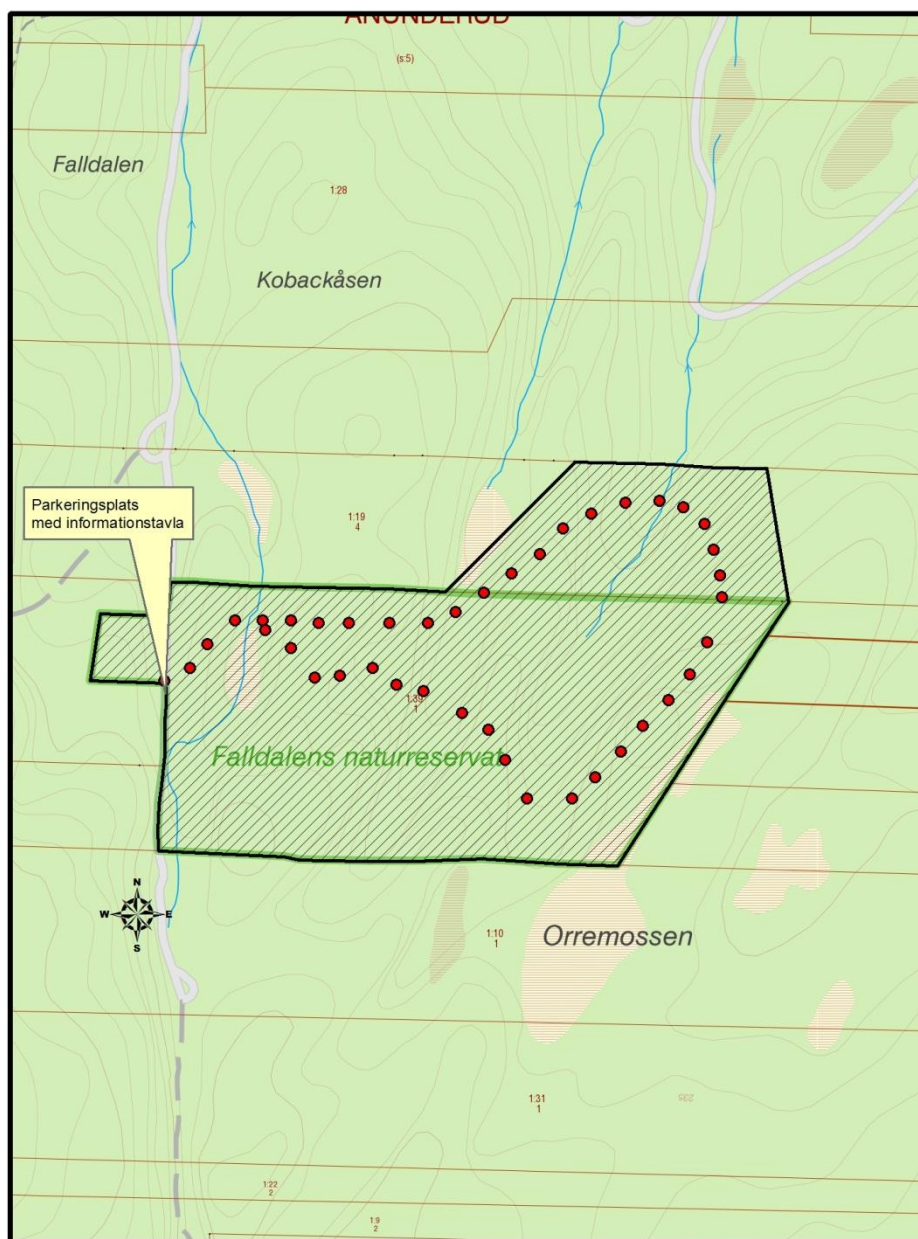
4.2. *Uppföljning av bevarandemål*

Bevarandemålen för området kommer att preciseras i nivåsattningskriterier och målindikatorer. En redogörelse för uppföljning av målindikatorerna kommer att finnas i en särskilt beslutad uppföljningsplan

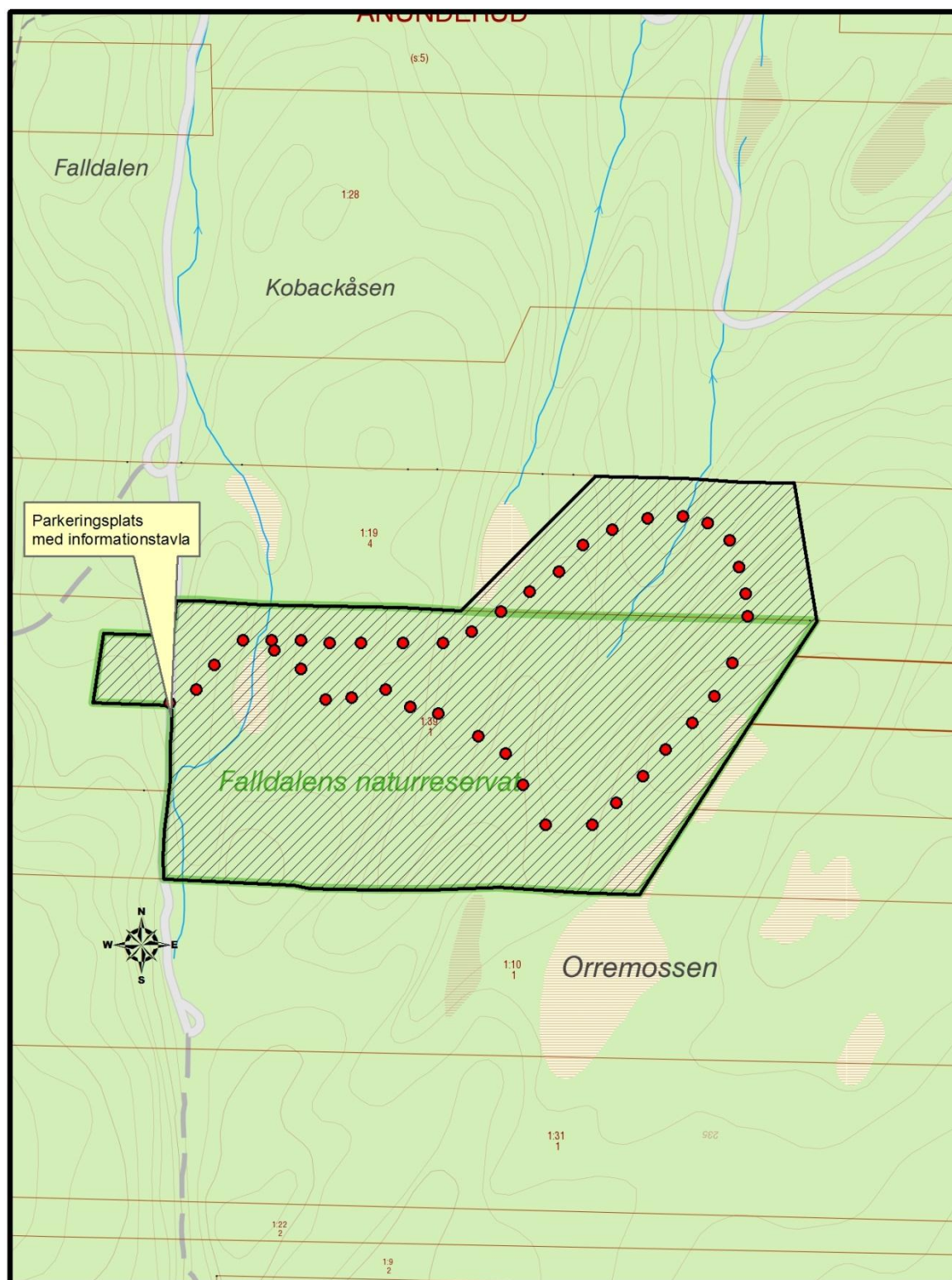
5 **GENOMFÖRD DOKUMENTATION**

Skogsstyrelsen. Nyckelbiotopsinventering. 29 november 1995 (Roger Gran)
Nb 11B 2e 14

Pär Gustavsson. *Anteckningar från fältbesök*. Stencil
Fredrik Wilde. *Anteckningar från fältbesök*. Stencil

Skötselplanekarta, naturreservatet Falldalen

Copyright Lantmäteriverket 2009, dnr 106-2004/188

Naturreservatet Falldalen, Åtgärder som mark- eller sakägare förpliktigas tåla. Skala 1:5000

Falldalen/Vilareberget, Årjängs kommun

Fältbesök 27 augusti 2010 tillsammans med Christer Bryntesson, vandring i hans avverkningsanmälda skogsområde norr om Falldalens NR, fastighet Anunderud 1:19/4.

Fint men ganska ungt (120 år?) med inslag av äldre träd. Klent med död ved och klent med lövträd. Dock rikligt gammelgranslav och i princip alla aspar med lunglav; arter som noterades är tretåspår, spår efter vågbandad barkbock, västlig njurlav, stor aspticka, liten aspticka, klibbticka, vedticka, knärot, lunglav på alla aspar, korallblylav, stor märgborre tall, violtagging mm. Gandominerat ställvis med inslag av överståndare av tall, i östra höjdparti större inslag av tall.

Avslutningsvis sa jag att jag bedömer området som ”på gränsen” till att prioriteras. Jag föreslog att vi beställer en värdering för naturvårdsavtal till att börja med och Christer lovade se till att aktuella delar av skogsbruksplanen skickas till mig för att vi ska kunna få en mycket ungefärlig skattning. Sedan får vi se om vi går vidare.

Parkeringsplats med tom informationstavla, Falldalens NR.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

VAR SKALL BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos regeringen, Miljödepartementet .
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall inlämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Skrivelsen måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet , annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M M	I skrivelsen skall Ni - tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienumret) - redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras Ni bör också redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt. Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress samt telefonnummer där Ni kan nås dagtid.